

DOI: 10.22044/jsfm.2021.10624.3353

تحليل پروانه ملخي بوسيله روشهاي المان پره - ممنتوم و عددي براي وسيله پيشرونده زيرسطحي

سعید کرمی'**، صابر قلینیا کو روحالله هادی پور گودرزی ک

^۱ مربی، مهندسی دریا، هیدرودینامیک و جلوبرندگی، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، پژوهشکده علوم و فناوری شمال، مازندران، ایران ^۲ مربی، مهندسی میکنیک، طراحی کاربردی، دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل، مازندران، ایران ^۳ مربی، مهندسی دریا، معماری کشتی، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، پژوهشکده علوم و فناوری شمال، مازندران، ایران مقاله مستقل، تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۹؛ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۱/۳۱؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۱۴

چکیدہ

امروزه استفاده از روندههای زیر سطحی خودمختار برای کاربردهای مختلف نظیر تحقیقات علمی، نظامی و تجاری افزایش یافته است. در این مقاله پروانه نوع ملخی برای یک وسیله خودمختار از جنبههای مختلف از قبیل عملکرد، ماده ساخت و هیدروآکوستیک مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج هیدرودینامیک و هیدروآکوستیکی پروانه مرجع مورد معتبرسازی قرار گرفت. عدم قطعیت عددی محاسبه و تخمین زده شد. برای انتخاب هندسه پروانه از کوپل روش المان پره – ممنتوم و حلگر دینامیک سیالات محاسباتی استفاده شده است. در ادامه به وسیله روش المان محدود چند ماده متفاوت برای ساخت پروانه با قید تنش و حداقل جابجایی نوک پره بررسی شده است. به منظور بررسی پروانه از جنبههای مختلف یک روند نما پیشنهاد شد. پروانهها از لحاظ عملکرد و استحکام، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و معیار جابجایی برای نوک تیغه در نظر گرفته شد. در بخش آخر نتایج هیدروآکوستیکی معتبرسازی و سطح فشار صوتی تخمین و مقایسه شده است.

كلمات كليدى: پروانه ملخى، روش المان پره – ممنتوم؛ ديناميك سيالات محاسباتى؛ المان محدود؛ نويز؛ سطح فشار صوتى؛ معادلات FW-H

Drone Propeller Analysis by Blade Element Momentum and Numerical Methodes for Autonmus Submarine Veichle

¹ Ma., Ocean. Eng., Hydrodynamic & Propulsion, Malek Ashtar University of Technology, North Research Center for Science & Technology, Mazandaran, Iran.

² Ma., Mech. Eng., Applied Design, Babol Noshirvani University of Technology, Mazandaran, Iran.
 ³ Ma., Ocean. Eng., NAVAL Architecture, Malek Ashtar University of Technology, North Research Center for Science & Technology, Mazandaran, Iran.

Abstract

n

Nowdays, the use of Autonomous Submarines has increased for Various applications such as, Scientific, military and commercial research. In this paper, a drone type propeller for autonomous vehicle is examined from various aspects such as: performance, product material and hydroacoustics. Hydrodynamic and hydroacoustic results are validated. Numerical uncertainty was calculated and estimated. To select propeller, the coupling of Blade Element Momentum Theory (BEMT) method and Computational Fluid Dynamics (CFD) solver have been used. In the following, by the finite element method, several different materials for product the propeller with stress and minimum displacement of the blade tip constraint have been investigated. In order to examine the propeller from different aspects, a flowchart was proposed. The propellers were analyzed in terms of performance and strength and the displacement criterion for the blade tip was considered. In the last section, the hydroacoustic results are validated and Sound pressure Level (SPL) is estimated and compared.

Keywords: Drone Propeller; Blade Element Momentum Theory; CFD; Finite Element; Noise; Sound Pressure Level; FW-H Equations.

* نویسنده مسئول؛ تلفن: ۹۳۸۹۴۸۵۵۷۵ • فکس: ۳۵۶۷۱۶۰۰ - ۰۱۱

آدرس پست الكترونيك: s_karami_mut_ac@dr.com

۱– مقدمه

داشت. رويجا [۴] تئورى ممنتم، المان پره، تركيب المان پره روشهای طراحی تجهیزات دوار از صد سال اخیر در حال و ممنتوم را به همراه پارامترهای اثر گذار روی دقت از قبیل توسعه هستند. کدهای دینامیک سیالات محاسباتی دارای تلفات پرانتل و ورتکس ارائه نمود. بینینی [۵] روش ترکیبی مزایایی از قبیل استخراج ساختار ویسکوز جریان در نزدیک المان پره و ممنتم را برای یک پروانه دریایی بکار بست. نتایج ديوارهها، استخراج ويک دنباله اجسام، پديده جدايش جريان را برای یک پروانه سری بی، بواسطه روش المان پره و (استال) و مسائل اندرکنش است. یکی از مسائل مهم در دینامیک سیالات محاسباتی با نتایج آزمایشگاهی مقایسه توسعه روش سی اف دی پیچیدهتر شدن و افزایش عدم نمود. نتایج نسبت به نتایج آزمایشگاهی در روشهای المان قطعیت بواسطه استفاده از حلگرها و پارامترهای بیشتر است. پره و دینامیک سیالات محاسباتی به ترتیب بالاتر و پایینتر از امروزه با وجود اینکه منابع محاسباتی ارتقاء یافتهاند، ولی باز مقادیر پیش بینی گردید. گور و راسن [۶] روشهای خط برا، اگر یک فرآیند چرخهای در طراحی در نظر گرفته شود، ممنتوم و المان پره را با یکدیگر مقایسه کردند. آنها مزایا رویکرد دینامیک سیالات محاسباتی نسبت به روشهای دیگر معایب هر روش را بیان نموده و در آخر روش ترکیبی المان هزينه بالايي دارد. در اين راستا استفاده از روش المان پره يا پره و ممنتم را به عنوان روش موثرتری از لحاظ دقت و روش تئوری نواری می تواند با سرعت بالاتر گرهگشا باشد. در هزینه محاسباتی معرفی نمودند. بوهرقز و همکاران [۷]، روش المان پره اثرات ويسكوزيته، برهمكنش تيغهها روى بهینهسازی روتور یک وسیله پرنده را بواسطه پارامتره کردن یکدیگر و اثرات وجود هاب در نظر گرفته نمی شود. محمودین مقطع و الگوریتمهای تکرار انجام دادند. آنها به منظور موثر [۱] روش تركيبي المان پره و ممنتوم را براي طراحي توربين نمودن چرخه از روش المان پره استفاده کردند. باتن و بادی بکار گرفت. او در روش خود تلفات پرانتل (ریشه و همکاران [۸]، عملکرد یک توربین دریایی را بوسیله روش نوک تیغه) را نیز در نظر گرفته و نتایج خود را با کد تجاری المان پره پیشبینی نمودند. آنها برای تایید نتایج در مقیاس QBlade مقايسه نمود. تطابق مناسبي بين نتايج ارائه شد. مدل، توربین را در تونل کاویتاسیون تست کردند. پاول و روش تئوری نواری یا المان پره برای ضرایب پیشروی پایین همکارن [۹]، رویکرد المان پره و خط برا را برای پروانه که استال در بیشتر مقاطع رخ میدهد، نتایج ضعیفی را ارائه آیرودینامیکی معرفی نمودند. فاواچو و همکاران [۱۰]، پروانه میدهد، مک نیل و ورستارته [۲]، برای روتور یک وسیله یک قایق کوچک را بوسیله روش المان پره طراحی و مورد پرنده بدون سرنشین^۲ با ایجاد یک مدل محاسباتی سعی در آزمایش قرار دادند. سیدپاچ و ترنر [۱۱]، پروانه دوبل عکس بهبود نتایج در ضرایب پیشروی پایین نمودند. آنها از کد چرخنده را بوسیله روش المان یره طراحی و تحلیل نمودند. XFOIL و نتایج تست تونل باد برای استخراج شرایط استال بالتراپ و همکاران [۱۲]، یک توربین جریان دریایی را با در استفاده نمودند که نتایج آنها بهبود یافت. به منظور بررسی نظر گرفتن سطح آزاد بررسی نمودند. آنها از روش المان پره مانور شناورها باید اثر حضور پروانه در تعیین ضرایب مانور در برای مدلسازی تیغهها و تئوری موج مرتبه اول برای مدلسازی نظر گرفته شود. در این راستا استفاده از روش اصلاح شبکه سطح آزاد استفاده و با نتایج تست حوضچه کشش مقایسه در دینامیک سیالات محاسباتی هزینهزا است، بنابراین نمودند. فیلپس و تورناک [۱۳]، بوسیله کوپل روش المان می توان از روش های ارزان قیمت تر مثل المان پره بهره برد، پره و دینامیک سیالات محاسبات تست عددی خودرانش یک در این راستا فیلیپس و همکارن [۳]، تست عددی خود رانش وسیله پیشرونده زیر سطحی خودمختار^۳ را بررسی نمودند. تانكر KVLCC2 و ضرایب مانور را بوسیله رویكرد كوپل روش کاستگنارو [۱۴] تاریخچهای از رویکردهای تئوری پروانه و المان پره و ديناميک سيالات محاسباتي انجام دادند. آنها عددی را ارائه نموده است. یانگ [۱۵] بهینهسازی یک برخی از ضرایب تست استاتیکی دریفت و سکان را با حضور توربین ادی دریایی را بواسطه روش المان پره انجام داده

پروانه معتبرسازی نمودند. نتایج آنها تطابق خوبی با مراجع

¹ AUV (Autonomous Underwater Vehicle)

¹ Prandtl

² Unmanned Aerial Vehicles (UAVs)

جدول ۱- مشخصات زیردریایی سابووف

$L_{OA}[m]$	4.356	$L_{BP}[m]$	4.261
$D_{hull}[m]$	0.508	$S[m^2]$	5.980
$\nabla[m^3]$	0.717		

در دهههای اخیر، استفاده از روشهای عددی بیش از پیش افزایش یافته است. در این راستا سخت گیری استانداردها به منظور تاييد نتايج ديناميك سيالات محاسباتي افزايش يافته و ارزیابی عدم قطعیت از قبیل اعتبارسنجی و تایید مورد نیاز است. در سال ۱۹۹۸ انستیتوی هوانوردی و فضانوردی آمریکا برای اولین بار روند بررسی عدم قطعیت دینامیک سیالات محاسباتی را ارائه نمود که شامل دو مرحله اعتبارسنجی و تاييد بود [19]. شن و همكاران [77]، توزيع احتمال نتايج دینامیک سیالات محاسباتی و منابع عدم قطعیت عددی را مورد بررسی قرار دادند. سایمون و همکاران [۲۱]، آنالیز عدم قطعیت را برای شبیهسازیهای حالت دائم معادلات ناویر استوکس بررسی نمودند. کرمی و همکاران [۲۲]، پارامترهای عدم قطعیت را برای یک کشتی کانتینربر کی سی اس برای تست عددی مقاومت بررسی و استخراج نمودند. در این مطالعه پارامترهای عدم قطعیت مطالعه شده است. برای اطلاعات بیشتر می توان به مراجع [۲۳-۲۷] رجوع نمود. در جدول ۲ مقادير تعداد هر المان هر شبكه ارائه شده است. خطا بوسيله معادله ۱ محاسبه شده است که D مقدار تست مدل و S مقدار شبیهسازی را نشان میدهد. به منظور ایجاد شبکههای مختلف فاکتور رشد $\sqrt{2}$ در نظر گرفته شده است. با توجه به نتایج شاخص همگرایی در بازه 1 < R < 0 قرار گرفت که همگرایی یکنواخت است و به معنای بهبود نتایج انتگرالی با افزایش تعداد سلول است. با بررسی نتایج، شبکهبندی با مقدار ۴/۳ میلیون سلول حدود ۴ درصد با نتایج حوضچه کشش اختلاف داشت. چون از مدل آشفتگی رینولدز پایین استفاده شد، در تمامی شبیهسازیها مقدار فاصله بی بعد از دیواره زیر یک در نظر رفته شده است (شکل ۲). مقدار C کوچکتر از یک و طبق استفاده کرد. U_{GT} استفاده کرد. ITTC می توان تنها از U_{GT}

است. کرمی و همکاران [۱۲, ۱۷] در مقالهای طراحی پروانه سری استاندارد و اثرات داکت و تیغههای توپی فین را بررسی نمودند. آنها پارامترهای جریان را استخراج و مدلسازی هندسی پروانه را شرح دادند. افزودن داکت ۶ درصد و افزودن تيغه توپي فين ۵ درصد بازدهي پروانه را افزايش داد. از آنجایی که پروانه های استاندارد برای شرایط معین در حوضچه و بصورت رگراسیون طراحی می شوند، لزوم طراحی پروانه با هندسه متفاومت ضروری می گردد. همچنین در اکثر منابع مطالعه عملكرد پروانه با ملاحظات سازهاى كمتر مورد توجه واقع شده است. در این مقاله پروانه نوع ملخی برای یک وسيله خودمختار بوسيله روش المان پره – ممنتوم و روش های عددی بواسطه یک چرخه تحلیل و انتخاب شده است. از لحاظ عملکرد هیدوردینامیکی، ماده ساخت و نویز پروانه مورد مطالعه قرار گرفته است. به منظور تایید نتایج دینامیک سیالات رویکرد اعتباربخشی و عدم قطعیت عددی بکار برده شده است.

۲ – معتبرسازی ۲ –۱ – دینامیک سیالات محاسباتی

در اینجا به منظور تایید روش عددی از نتایج تجربی زیردریایی سابووف استفاده شده است. زیردریایی سابووف یک مدل مرجع در تستهای مختلف زیرسطحی بوده و به عنوان مرجع اکثر مسائل عددی (در زمینه های مقاوت، دریامانی و مانور) در نظر گرفته می شود. به منظور تولید فرم بدنه از معادلات گزارش [۱۸] استفاده شده است. در جدول ۱ مشخصات کلی زیردریایی سابووف ارائه شده است.

به منظور شبیه سازی تست عددی درگ که تعیین کننده مقاومت وسیله است، طبق توصیه های ITTC ابعاد دامنه در نظر گرفته شده است. از آنجایی که هزینه محاسباتی روش دینامیک سیالات محاسباتی می تواند زیاد باشد، در این راستا از شروط مرزی پریودیک استفاده شده است، بطوریکه فقط یک قطاع از بدنه در نظر گرفته می شود. یکی از نواحی مهم در استخراج نیروها در قسمت سینه و پاشنه وسیله است که باید نسبت به سایر نواحی ریزتر شبکه بندی گردد؛ همچنین به منظور استخراج دقیق تر درگ فشاری دنباله جسم با اصلاحاتی نظیر 8-Refine1 بهبود یافته است. تایید نتایج برمبنای سه سطح شبکه بندی با کد 8-G1 ایجاد شده است.

¹ Validation and Verification (V&V)

				Bare Hull S	SUBOFF					
Vs [m/s]		Cells	R[N](CFD)	Y+	Resis.[N](EFD)	E[R]%D				
	G_1	4.38M	83.928	0.45		3.972				
3.046	G_2	3.11M	83.340	0.53	87.4	4.646				
	G_3	2.11M	82.576	0.61		5.519				
			DTMB4119							
n [rps], J[-]			Kt, Kq [-] (CFD)	Y+	Kt, Kq [-] (EFD)	<i>E</i> [Kt, Kq]% <i>D</i>				
	G1	3.8M	0.1398, 0.0269	1.7		4.768, 1.89				
10 / 0.833	G ₂	2.7M	0.1375, 0.0271	2.8	0.1468, 0.0264	6.335, 2.65				
	G_3	1.9M	0.1323, 0.0279	3.5		9.877, 5.68				

جدول ۲- مقایسه نتایج عددی و تجربی برای مقاومت، تراست و گشتاور با گرید ۱ الی ۳

شکل ۲- خطوط همتراز فشار (Pa) و فاصله بی بعد از دیواره

شکل ۳- نواحی چرخان، ثابت و سطح اشتراکی

$$E\%D = (D - S)/D \times 100 \tag{1}$$

مقدار خطای تکرار U_I ناچیز بوده و $U_{GT} \approx U_{SN}$ است (جدول ۳). عدم قطعیت عددی کمتر از ۶ درصد بدست آمد. مقدار مطلق خطای مقایسه |E| بر طبق دادههای تست D و

نتایج S بر اساس شبکه G_1 ارزیابی شده است. برای عدم قطیعت تست مدل U_D طبق گزارش مقدار 1%D در نظر گرفته شده است. عدم قطعیت تست مدل در برگیرنده خطای تجهیزات داده برداری از قبیل سنسورها و دینامومترها است. طبق جدول ۴ مقدار |E| کمتر از مقدار U_V است و اعتبارسنجی در سطح U_V صورت گرفته و نتایج قابل اعتماد است. عدم قطعیت اعتبارسنجی کمتر از ۶ درصد به دست آمده است. به منظور به منظور معتبرسازی نتایج شبیهسازی پروانه، از نتایج پروانه DTMB4119 استفاده شده است. برای اطلاعات بیشتر مربوط به هندسه به مراجع [۲۸-۳۰] رجوع شود. در شکل ۴ ابعاد دامنه محاسباتی برای پروانه ارائه شده است. به منظور شبیهسازی پروانه از دستگاه مختصات چندگانه استفاده شده است. در این روش تیغهها ثابت و اثرات چرخش به جریان وارد می شود. طبق شکل ۳ اگر دامنه محاسباتی را به دو قسمت ثابت R0 و چرخان R1 تقسیم-بندی نماییم و دو سیستم مختصات اینرسی I و متحرک R در نظر بگیریم برای یک المان سیال داریم:

$$\left[\frac{d\vec{r}}{dt}\right]_{I} = \left[\frac{d\vec{r}}{dt}\right]_{R} + \Omega\vec{r} \tag{(1)}$$

شكل ۴- ابعاد دامنه محاسباتي و اصلاحات

					-			-				
	Bare Hull SUBOFF											
	ε_{21}	ε_{32}	R	p	$\delta^*_{\scriptscriptstyle RE}$	С	U_{GT}	U_I	U_{SN}	$U_{SN}(\% S)$		
Res.	-0.588	-0.764	0.769	0.75	-1.964	0.215	6.99	5.3E-4	4.717	5.620		
	DTMB4119											
Kt	-0.0022	-0.0052	0.43	2.43	-0.0016	1.321	0.002	6.7E-4	2.8E-3	2.041		
Kq	0.0002	0.0008	0.25	4	6.66E-5	3	3.3E-4	2.5E-4	4.1E-4	1.54		

جدول ۳- نتایج تایید برای مقاومت بدنه لخت زیردریایی سابووف و ضرایب پروانه DTMB4119

، ضرايب يروانه DTMB4119	زيردريايي سابووف و	براي مقاومت بدنه لخت	جدول ۴- نتايج اعتبار سنجي
	/ //. [3/ //		

	Bare Hull SUBOFF								
	E (%D)	U _D (%D)	U _{SN} (%S)	U _V (%D)					
Resis.	3.972	1	5.620	5.708					
	DTMB4119								
Kt	4.768	1	2.041	2.272					
Kq	1.89	1	1.548	1.842					

سپس: (۳)

هر ن $ec{u}_I = ec{u}_R + ec{\Omega} imes ec{r}$

در اینجا $\vec{u}_R$ سرعت اندازه گیری شده در دامنه چرخان است و $\vec{r} = \vec{r}(x)$ مختصات نسبت به مرکز هاب یا چرخش است. u_I نیز سرعت مطلق در ناحیه ثابت است.

$$\left[\frac{d\vec{u}_I}{dt}\right]_I = \left[\frac{d\vec{u}_I}{dt}\right]_R + \vec{\Omega} \times \vec{u}_I \tag{(f)}$$

$$\left[\frac{d\vec{u}_I}{dt}\right]_I = \left[\frac{d[\vec{u}_R + \vec{\Omega} \times \vec{r}]}{dt}\right]_R + \vec{\Omega} \times [\vec{u}_R + \vec{\Omega} \times \vec{r}]$$
(Δ)

$$\begin{split} \left[\frac{d\vec{u}_I}{dt} \right]_I &= \left[\frac{d\vec{u}_R}{dt} \right]_R + \frac{d\vec{\Omega}}{dt} \times \vec{r} + \vec{\Omega} \times \left[\frac{d\vec{r}}{dt} \right]_R \\ &+ \vec{\Omega} \times \vec{u}_R + \vec{\Omega} \times \vec{\Omega} \times \vec{r} \end{split}$$
(8)

$$\begin{bmatrix} d\vec{u}_I \\ dt \end{bmatrix}_I = \begin{bmatrix} d\vec{u}_R \\ dt \end{bmatrix}_R + \frac{d\vec{\Omega}}{dt} \times \vec{r} + 2\vec{\Omega} \times \vec{u}_R$$
$$+ \vec{\Omega} \times \vec{\Omega} \times \vec{r}$$
(Y)

در رابطه بالا در سمت راست به ترتیب شتاب نسبی در مرجع متحرک، شتاب مماسی، شتاب کوریولیس و گریز از مرکز

است. در روابط زیر معادله پیوستگی و ناویر-استوکس برای هر ناحیه ارائه شده است.

$$\partial \vec{u}_{I}$$
 مده است.

$$\begin{array}{c} \frac{\partial \vec{u}_{I}}{\partial t} + \vec{u}_{I} \cdot \nabla \vec{u}_{I} = -\nabla \left(\frac{P}{\rho}\right) + \nu \nabla \cdot \nabla (\vec{u}_{I}) \\ \nabla \cdot \vec{u}_{I} = 0 \\ \frac{\partial \vec{u}_{R}}{\partial t} + (d\Omega^{-})/dt \times \vec{r} + \nabla \cdot (\vec{u}_{R} \otimes \vec{u}_{R}) \\ + 2\vec{\Omega} \times \vec{u}_{R} + \vec{\Omega} \times \vec{\Omega} \times \vec{r} \\ = -\nabla \left(\frac{P}{\rho}\right) + \nu \nabla \cdot \nabla (\vec{u}_{R}) \\ \nabla \cdot \vec{u}_{R} = 0 \end{array}$$
 (A)

در سطح مشترک
$$\Gamma^1$$
 داریم :
  $\Gamma^1 = \partial R^0 \cap \partial R^1$

$$\vec{u}_R = \vec{u}_I - \vec{\Omega} \times \vec{r} \text{ on } \Gamma^1 \tag{(1)}$$

جریان در حول پروانه دریایی و بدنههای متحرکه دریایی مغشوش است، بنابراین باید اثرات آشفتگی در معادلات ناویر – استوکس اعمال گردد. از قاعده تجزیه رینولدز بهره گرفته و کمیت ها را بواسطه دو مولفه دائم و نوسانی تخمین زده و با متوسط گیری جملههای نوسانی را حذف و فقط جمله تنش

شکل ۵- خطوط همتراز فشار (Pa) و فاصله بی بعد از دیواره

منظور استخراج میدان جریان فشاری دقیق تر در پایین دست پروانه یک اصلاح فنر قرار داده شده است. این فنر دارای گامی معادل نصف گام پروانه است. برای ورتکس پشت هاب نیز یک اصلاح در نظر گرفته شده است. دنباله پروانه به مقدار دو برابر گام پروانه ریزتر شده است. برای کاهش هزینه محاسباتی یک تیغه مدلسازی شد و مقادیر عدم قطعیت آن استخراج و در جدول ۲ ارائه شده است. ضرایب هیدرودینامیکی پروانه طبق روابط ۱۱ الی ۱۲ در محاسبات در نظر گرفته شده است.

$$K_{TP} = T_P / \rho n_p^2 D_P^4 \tag{11}$$

 $K_{QP} = Q_P / \rho n_p^2 D_P^5 \tag{11}$

 $J = V_A/n_p D_p = V_s(1 - W)/n_p D_p \tag{17}$

۳- تحلیل پروانه ملخی

۳-۱- روش ترکیبی المان پره و ممنتم

زمانیکه یک هیدروفویل در جریان دوبعدی واقعی قرار دارد، از سوی جریان به آن نیرویی اعمال میشود که جهت و مقدار آن وابسته به هندسه فویل و موقعیت قرارگیری آن نسبت به خطوط جریان (زاویه حمله) و مشخصات جریان است. با حرکت شناور، جریان با سرعت پیشروی Va به سمت پروانه هدایت میشود و چون پروانه خود با سرعت دورانی n در حال چرخش است، پس جریان با سرعت نسبی به سمت مقطع هر پره (هیدروفویل) حرکت که با V_R ارائه میشود.

$$V_R = \sqrt{V_a^2 + (\pi n D)^2} \tag{14}$$

رينولدز $-\rho \overline{u'_i u'_i}$ در معادله ناوير استوكس اضافه مي گردد. به منظور محاسبه ترم تنش رینولدز که خاصیت تمایزی بین جریان آرام و آشفته است. در این راستا از مدل توربولانسی کی – اومگا استفادہ و پارامترھایی نظیر k و μ_t محاسبہ و در رابطه تنش رینولدز قرار داده تا اثرات آشفتگی در محاسبات لحاظ شود [۳۱ و ۳۲]. از أنجایی که تخمین مقدار کمیتها در نزدیک دیواره هزینه زیادی دارد، در این جا از توابع دیواره استاندارد ترکیبی ٔ برای محاسبه پارامترهای نزدیک دیواره از قبیل سرعت و آشفتگی بهره گرفته شده است. جریان حول بدنه وسایل زیرسطحی در قسمت سینه و پاشنه معمولا با توجه به رژیم جریان معکوس شدگی پروفیل جریان رخ مىدهد كه بايد سعى شود، پروفيلها در اين ناحيه صحيح پیشبینی تا جریان در بالادست و پایین دست نیز دقت مناسب داشت باشد. در این مطالعه از مدل رینولدز پایین انتقال تنش برشی (SST) استفاده و گره اول محاسباتی در محدوده فاصله بی بعد از دیواره زیر یک قرار داده شده است (شکل ۲). برای اطلاعات بیشتر در مورد مدل توربولانسی استفاده شده می توان به مراجع [۳۱-۳۳] رجوع کرد. در حالت شبیهسازی پروانه چون هندسه پروانه پیچیده بود و انحنای بیشتری داشته، کوچکتر نمودن فاصله بی بعد زیر یک موجب کاهش کیفیت شبکه شامل معیارهای از قبیل اسکیو و ... می گردد. مقدار این فاصله در محدوده زیر ۳/۵ در نظر گرفته شده تا کیفیت شبکه نیز حفظ گردد (شکل ۵). به

¹ Blended Wall Functions

$$\alpha = \beta_i - \varphi \tag{11}$$

سرعت وارد شده بر فویل پره:

$$V_R = \frac{Va(1+a)}{sin\beta_i}$$

$$= \sqrt{\left(Va(1+a)\right)^2 + (2\pi n r_i(1-\dot{a}))^2} \qquad (19)$$

اکنون با توجه به تئوری فویلها dA = cdr که مساحت المان فویل c طول المان پره در شعاع r است؛ بنابراین نیروهای برآ و پسا وارد بر المان فوق عبارتند از:

$$dL = \frac{1}{2}\rho V_R^2 C_L dA$$

= $\frac{1}{2}\rho C_L [V_a^2 (1+a)^2 + 4\pi^2 r^2 (1+a)^2] c. dr$
(Y ·)

$$dD = \frac{1}{2} \rho V_R^2 C_D dA$$

= $\frac{1}{2} \rho C_D [V_a^2 (1+a)^2 + 4\pi^2 r^2 (1-a)^2] c. dr$
(71)

از آنجایی که مقطع پره از لحاظ هندسی مشخص است، میتوان $C_0 e_1 J$ را نیز از دادههای تجربی استخراج نمود. با معلوم بودن V_R مقادیر dD و dL تعیین و با جمعنمودن مولفههای آنها در راستای x و y مقدار dT و dK را بدست میآید. به عبارت دیگر:

$$dT = dL\cos\beta_i - dD\sin\beta_i \tag{(17)}$$

$$dK = dLsin\beta_i + dDcos\beta_i \tag{(77)}$$

طبق شکل ۶ اگر یک مقطع از پره با ضخامت dr و در فاصله
r در نظر بگیریم و مثلث سرعت رسم شود، با توجه به شکل
فویل در این مقطع و زاویه حمله جریان نسبت به فویل،
نیروی dF از طرف سیال به پره وارد میشود. این نیرو را
ریرسطحی و dx در صفحه دیسک پروانه تجزیه کرد که این
نیروی جانبی گشتاور
$$Dp = rdr$$
 را بر محور پروانه وارد
نیروی جانبی گشتاور Dd و dt در طول یک پره از ریشه
تا نوک و ضرب آن در تعداد پرهها میتوان Q و d کل وارد بر
پروانه را بدست آورد. طبق این پارامترها، اهمیت بررسی
موثر بر مثلث سرعت در بررسی هیدرودینامیک پروانه
موثر بر مثلث سرعت در بررسی هیدرودینامیک پروانه
موثر بر مثلث سرعت در بررسی هیدرودینامیک پروانه
موثر و ممنتم (روش فرود و اصلاحات پرانتل) استفاده شده
است. در مدل اولیه فرود مقدار سرعتهای القایی (اثر لغزش)
پره و ممنتم (روش فرود و اصلاحات پرانتل) استفاده شده
مود و زاویه β را با β جایگزین کرد که سرعتهای القایی
محوری و دورانی را نیز در بر میگرفت. براساس شکل 3

$$\beta = tan^{-1} \left(\frac{Va}{2\pi nr_i} \right) = tan^{-1} \left(\frac{1+a}{1-a} \right) \tag{10}$$

$$\beta_i = tan^{-1} \left(\frac{Va(1+a)}{2\pi nr_i(1-\dot{a})} \right) \tag{19}$$

$$\varphi = tan^{-1}(\boldsymbol{p}/2\pi r_i) \tag{1Y}$$

شکل ۶- نمایش یک المان از پره در شعاع r و پارامترهای موثر؛ راست) بدون سرعت القایی و چپ) با در نظر گرفتن سرعت القایی

$$\begin{aligned} \frac{dQ}{dr} &= \frac{1}{2}\rho crVa^2(1+a)^2 C_L \left(\frac{\sin(\beta_i+\gamma)}{\sin^2\beta_i cos\gamma}\right) \qquad (\text{TT}) \\ & \text{ (TT)} \end{aligned}$$
با انتگرال گیری از المان گشتاور به مقدار گشتاور پره
میرسیم:
$$Q &= \int_{r_{hub}}^{R} \frac{1}{2}\rho crVa^2(1+a)^2 C_L \left(\frac{\sin(\beta_i+\gamma)}{\sin^2\beta_i cos\gamma}\right) r dr \end{aligned}$$

اگر این گشتاور در تعداد پرهها ضرب شود، گشتاور کل پروانه بدست میآید. در نهایت ضرایب پروانه و بازدهی تعیین میگردد.

به منظور در نظر گرفتن اثرات چگالی و ویسکوزیته که منجر به لغزش تیغه و تلفات سرعت میشود، فاکتورهای *a* و *b* در نظر گرفته میشود. *a* ضریب القایی محوری که باعث افزایش *Va* و *b* ضریب القایی کاهش سرعت دورانی n است که هر چقدر مقدار *a* بیشتر و مقدار *b* کمتر باشد، پروانه بازدهی بیشتری را ارائه میدهد. مقادیر ضرایب القایی در چرخه اول طراحی صفر سپس در مراحل بعد بوسیله روابط پرانتل تا یک تلرانس مشخص اصلاح و همگرا میشوند [۳۳ و

$$a = \frac{1}{\frac{4Fsin^2\beta_i}{\sigma CT+1}} \tag{(74)}$$

$$\dot{a} = \frac{1}{\frac{4Fsin\beta_i cos\beta_i}{aCK+1}} \tag{73}$$

$$CT = CLcos\beta_i - CDsin\beta_i \tag{(79)}$$

$$CK = CLsin\beta_i + CDcos\beta_i \tag{77}$$

$$\sigma = \frac{c(r) \times N}{2\pi R} \tag{(7.1)}$$

 σ پارامتر صلبیت پره را نشان میدهد و اگر مقدار آن زیاد باشد، پارامترهایی نظیر: گشتاور پروانه، زوایای تیغه، هزینه و ماده ساخت افزایش، همچنین بازدهی پره نیز کاهش مییابد. (r) وتر موضعی در هر شعاع، N تعداد تیغه پروانه و Rشعاع پروانه است. F تابع تصحیح پرانتل برای تلفات ورتکس نوک تیغه است.

$$F = \frac{2}{\pi} \arccos(e^{-f}) \tag{(79)}$$

$$f = \frac{N}{2} \frac{\mathbf{R} - \mathbf{r}}{r \sin \beta_i} \tag{(f.)}$$

گشتاور حاصل از المان فوق نسبت به محور دوران: $dQ = dK \times r = (dLsin\beta_i + dDcos\beta_i) \times r$

> (۲۴) داریم:

$$dT = dL \left(\cos\beta_i - \frac{dD}{dL} \sin\beta_i \right)$$
$$= dL \left(\cos\beta_i - \frac{C_D}{C_L} \sin\beta_i \right)$$
(7.5)

از طرفى:

$$\frac{C_D}{C_L} = tan\gamma \tag{(79)}$$

بنابراين:

$$dT = dL(\cos\beta_i - \tan\gamma \times \sin\beta_i) \tag{(Y)}$$

با توجه به:

$$dT = dL \left(\frac{\cos\beta_i \cos\gamma - \sin\beta_i \times \sin\gamma}{\cos\gamma} \right)$$
$$dT = dL \left(\frac{\cos(\beta_i + \gamma)}{\cos\gamma} \right)$$
$$\frac{dT}{dr} = \frac{1}{2} \rho c \left(\frac{Va(1+a)}{\sin\beta_i} \right)^2 C_L \left(\frac{\cos(\beta_i + \gamma)}{\cos\gamma} \right)$$

(۲۸)

$$\frac{dT}{dr} = \frac{1}{2}\rho cVa^2(1+a)^2 C_L\left(\frac{\cos(\beta_i+\gamma)}{\sin^2\beta_i\cos\gamma}\right)$$
(79)

مقدار بدست آمده مولفه المان نیروی تراست هر مقطع از مقاطع تیغه است که با انتگرال گیری از آن در راستای شعاعی می توان به مقدار تراست کل هر سطح تیغه رسید. $T = \int_{r_{hub}}^{R} \frac{1}{2} \rho c V a^{2} (1+a)^{2} C_{L} \left(\frac{\cos(\beta_{i}+\gamma)}{\sin^{2}\beta_{i} \cos\gamma} \right) dr$ (۳۰)

$$dQ = dL \left(\sin\beta_i + \frac{dD}{dL} \cos\beta_i \right) \times r$$

$$dQ = dL \left(\frac{\sin\beta_i \cos\gamma - \sin\gamma\cos\beta_i}{\cos\gamma} \right) \times r$$

$$dQ = dL \left(\frac{\sin(\beta_i + \gamma)}{\cos\gamma} \right) \times r$$
(71)

۳-۲- محاسبات ورودی طراحی

پروانه مورد طراحی برای یک وسیله پیشرونده است که مشخصات آن در جدول ۵ ارائه شده است. به منظور استخراج ورودیهای طراحی پروانه باید محاسبات مقاومت بدنه صورت گیرد. در این راستا از توصیههای بخش ۲–۱ ابعاد دامنه محاسباتی و شبکهبندی در نظر گرفته شده است. در شکل ۷ شبکهبندی استفاده شده برای پاشنه بدنه و قسمت دیسک ویک ارائه شده است. در ناحیه سینه و پاشنه شبکهبندی ریزتر در نظر گرفته شده است. مقدار ویک بوسیله رابطه ۴۱ محاسبه می شود. $\bar{V}$ سرعت متوسط در صفحه پروانه، V_{AUV}

$$\overline{w} = 1 - \overline{V} / V_{AUV} \tag{(f1)}$$

در شکل ۸ مقادیر ویک در سرعتهای مختلف ارائه شده است که با افزایش سرعت مقدار ویک کاهش یافته است. دلیل این امر افزایش آشفتگی و در نهایت فرصت کمتر برای جدایش جریان است [۳۶].

با توجه به اینکه مقدار کسر تراست در ابتدا پروانهای موجود نیست از رابطه تجربی تخمین زده شد. کسر تراست اثر افزایش درگ خود سطح تیغه و درگ القایی به پاشنه وسیله

است. این رابطه تابعی از قطر، طول و ضریب خیسی سطح زیردریایی است. $t = |1 - 0.632 - 1.3766| \times \left[\frac{\frac{D_{prop.}}{D_{Hull}}}{\sqrt{C_{ws} \frac{LOA}{D_{Hull}}}} \right]$ (۴۲) و مقدار ضریب سطح خیس: $C_{ws} = \frac{S_{Hull}}{\pi \times LOA \times D_{Hull}}$ (۴۳)

شکل ۷- شبکه بندی در پاشنه و دیسک استخراج ویک

جدول ۵- مشخصات هندسی زیرسطحی خودمختار

شکل ۸- مقادیر ویک در سرعتهای مختلف

Wag.	Kel.
0.033-0.1	-
-	0.107-0.122
	Wag. 0.033-0.1 -

جدول ۶- محاسبه سطح گسترش يافته

از آنجایی که بدنه در حالت لخت است، مقادیر درگ ملحقات نیز در نظر گرفته شده است.

برای تخمین سطح گسترش یافته که به منظور اجتناب از کاویتاسیون است. از رابطه بی وگنینگ و کلر استفاده شده است. رابطه وگنینگ بصورت زیر است که برای نسبت گام ۱/۲ الی ۱/۴ محاسبه و در روند طراحی در نظر گرفته شده است.

$$A_{E}/A_{0_{Wag.}} \ge \frac{0.629T}{D^{2}(P_{0} - P_{v})^{0.75}V_{A}^{0.5}\left(1.067 - 0.229\frac{P}{D}\right)}$$
$$P_{v} = 2380 \left[\frac{N}{m^{2}}\right]$$

$$P_0 = P_{atm} + \rho g H(2.5m) \tag{(ff)}$$

$$A_E / A_{0_{Kell.}} \frac{(1.3 + 0.3Z)T}{D^2 (P_0 - P_v)} + k$$
 (f Δ)

با توجه به این که این روابط تخمینی هستند و در روابط آنها اثر دور پروانه لحاظ نشده است، معمولا ۱۰ الی ۱۵ درصد احتمال كاويتى رو سطح پروانه وجود دارد؛ بنابراين باید مقدار بیشتری برای سطحی گسترش یافته به عنوان ضریب اطمینان در نظر گرفته شود. مسئله دیگر این است که برای تخمین سطح گسترش یافته عمق نزدیک سطح ۲/۵ متری در نظر گرفته شده که اگر عمقهای بالاتر در نظر گرفته شود، بواسطه افزایش مقدار H احتمال کاویتی کمتر است. برای این وسیله بالک کنترلی فرد و از نوع Y است که بايد تعداد تيغهها فرد نباشد. با توجه ارزاني، ساخت راحتر و همچنین بازدهی بالاتر در تمامی مدلها در فرآیند طراحی پروانه با دو تیغه در نظر گرفته شده است. تعداد تیغه زیاد باعث افزایش برهمکنش جریان در ریشه تیغه ها شده که ورتکس هاب را افزایش میدهد. با توجه به گشتاور پروانه تک و مسئله رولینگ و همچنین محدودیت گشتاور موتور الکتریکی در نظر گرفته شده است. در این راستا یک روش کنترلی استفاده از خاصیت هیدرواستاتیکی است [۳۷]. باید

جدول ۷- نتایج عملکرد پروانه ۱ به دو روش متفاوت

	BEMT	CFD
prop rpm	150 rpm	160rpm
Т	260.6 N	260.89
Q	32 N.m	30 N.m
eff	77.61%	75.7

گشتاور پروانه برابر با گشتاور رول هیدرواستاتیکی باشد. طبق رابطه:

$$\begin{split} K_{prop} &= -K_{HS} = \left(y_g W - y_b B \right) cos\theta cos\varphi \\ &+ \left(z_g W - z_b B \right) cos\theta sin\varphi \quad (\$\varphi) \end{split}$$

با توجه به این زاویه پیچ θ صفر است، اگر یک زاویه دائم رول حدود ۱ - درجه را در نظر بگیریم و سیستم مختصات بدنی را روی مرکز گرانش در نظر بگیریم. برای K_{HS} مقدار ۲۹ نیوتن متر را داریم که بسیار بزرگتر از محدوده حدکثر گشتاور پروانه یعنی ۳۶ نیوتن متر است؛ بنابراین مقدار رول القایی کمتر از ۱ درجه بوده و فقط باید قید گشتاور موتور را در روند طراحی القاء نماییم.

$$-K_{HS} = -0.093(-z_b B) = -79.31N.m \quad (\text{fv})$$

ورودی های طراحی به شرح جدول ۸ است. با توجه به محدوده قطر پروانه از ۴۰ تا ۶۰ درصد قطر بدنه چندین نمونه پروانه بوسیله روش BEMT تولید گردید. در شکل ۹ تغییرات دور و قطر برای برخی از مدل ها ارائه شده است. با توجه به فرم هندسی نحوه تغییرات قطر و دور ارائه شده است. با توجه به به اینکه در روش المان پره-ممنتوم اثرات برهمکنش بین تیغهها و مقاطع هر تیغه، هاب و ویسکوزیته در نظر گرفته نمی شود [۳۴ و ۳۵] نتایج دست پایین تر از نتایج دینامیک سیالات محاسباتی است. برای مثال طبق شکل ۹ اگر پروانه ها بوسیله روش المان پره – ممنتم و دینامیک سیالات محاسباتی ارائه شده است.

۴– بررسی استحکام سازه ای

پروانه در محیط دریا تحت نیروهای متعددی قرار دارد به همین دلیل اطمینان از استحکام پروانههای شناور برای تحمل نیروهایی وارده بر آن یکی از مهمترین پارامترها در

V _{AUV} [m/s]	$\overline{\mathbf{w}}$	VA@prop [m/s]	t	Resis.	Т								
2	0.248 1.504		0.248 1.504		0.291	184.02	259.861						
Hub diam. [m]	Section Hydrofoil		β _i [deg	.] 0.7R	φ [deg.] hub-tip								
0.167Dp	Clark Y, E193, Cl, CD		15	-25	60-15								
]		ρ [kg/m^3]	Sound speed [m/s]		eed [m/s]								
5	1025		1530		30								
]	Rpm max.		Q max. [N.m]		[N.m]								
1 1200 36		5											
	V _{AUV} [m/s] 2 Hub diam. [m] 0.167Dp 5]	V _{AUV} [m/s] w 2 0.248 Hub diam. [m] Sec 0.167Dp Clark 5	V _{AUV} [m/s] w VA@prop [m/s] 2 0.248 1.504 Hub diam. [m] Section Hydrofoil 0.167Dp Clark Y, E193, Cl, CD ρ [kg/m^3] 5 1025 Rpm max. 1200 1200	V_{AUV} [m/s] $\overline{w}$ VA@prop [m/s] t 2 0.248 1.504 0.291 Hub diam. [m] Section Hydrofoil β_i [deg 0.167Dp Clark Y, E193, Cl, CD 15 ρ [kg/m^3] 1025] Rpm max. 1200 1200	V_{AUV} [m/s] $\overline{w}$ VA@prop [m/s] t Resis. 2 0.248 1.504 0.291 184.02 Hub diam. [m] Section Hydrofoil β_i [deg.] 0.7R 0.167Dp Clark Y, E193, Cl, CD 15-25 0 167Dp Clark Y, E193, Cl, CD 15-25 153 0 1025 153 153 1 Rpm max. Q max. 1200 36								

حدول ۸ – ورودی های اولیه بروانه ولخ

شکل ۹- روند تغییر قطر و دور پروانه برای برخی از پروانه های بررسی شده

عملکرد یک شناور است. از طرف دیگر، ایجاد استحکام بیش از حد موجب افزایش وزن و ضخامت بیشتر مقاطع پروانهها می شود که این امر می تواند منجر به کاهش بازده و کارایی پروانه شود. در طراحی سازه بدنه تنشهای وارد بر آن، تغییر شکل محدودیتھایی برای سازہ ایجاد میکند که طراح سازہ بايد به همه اين موارد توجه كند. تحليل هيدوالاستيك پروانه در واقع محاسبه نیروهای وارد بر پروانه ناشی از جریان سیال و تاثیر آن برسازه است. تحقیقات گستردهای در این مورد صورت گرفته است. هیونگسوک و همکارنش [۳۸]، به تحلیل هیدروالاستیکی یک پروانه کامپوزیتی با روش تحلیل اجزا محدود پرداختند. او برای ارزیابی استحکام پرههای پروانه از

روش BEM-FEM و بررسی اثرات متقابل سازه و سیال برای ارزيابي عملكرد هيدروديناميكي پروانه P5479 و P5475 استفاده نمودند. ها جی لین [۳۹] و همکارانش به بررسی و ارزیابی استحکام پرههای پروانه کامپوزیتی از جنس کربن پرداختند. بعلاوه در این مطالعه استحکام پرهها با استفاده از ترکیب لایه چینی متوازن و غیر متوازن مورد برسی قرار گرفت. آنها برای این کار از روش VLM-FEM با استفاده از المانهای پوسته بهره گرفتند. قاسمی و فدوی [۴۰]، به بررسى هيدروالاستيكى پروانه تحت فشار هيدروديناميكى پرداختند. آنها برای این کار از روش المان محدود و حجم محدود برای ارزیابی عملکرد هیدرودینامیکی یروانه سری B

استفاده نمودند. آنها در این مطالعه به بررسی تاثیر تغییر شکل پروانه بر عملکرد هیدرودینامیکی پروانهها پرداختند. ژانگ و همکاران [۴۱]، با استفاده از روش FSI تأثیر تغییر شکل پرههای پروانه را بر فشار سطح، میدان جریان اطراف و عملکرد آن در آب آزاد را بررسی کردند؛ همچنین، موراویسکی [۴۲] به تجزیه و تحلیل پرههای پروانه با استفاده ار روش عددی مبتنی بر روش المان محدود استفاده نموده است. در این مطالعه جنس، وزن و جابجایی نوک تیغه بررسی شده است.

۴-۱- رویکرد آنالیز سازهای

معادله حرکت سازه تغیر شکل یافته تحت نیرو مطابق زیر است.

$$M_{S}x + C_{S}x + K_{S}x = F_{ST}$$

$$F_{ST} = F_{hp} + F_{cori} + F_{cent} + F_{fs} = F_{s} + F_{fs}$$
(FA)

که در آن M_{5} ضریب جرم و S_{5} ضریب میرایی و K_{5} ضریب میختی که وابسته به جرم، میرای و سختی پروانه کامپوزیتی است و همچنین $\dot{X}, \dot{X}$ و X به ترتیب شتاب، سرعت و جابهجای سازهای است و F_{5T} مجموع تمام نیروهای اعمالی به پروانه است که شامل نیروهای هیدرودینامیکی فشاری F_{hp} رزوی ، نیروی که بر اثر چرخش به جسم وارد می شود (نیروی کریوی که بر اثر چرخش به جسم وارد می شود (نیروی اندرکنش ساز سیال) است. طراحی مستقیم سازهای یک پروانه با استفاده از تجزیه و تحلیل واقعی دشوار است؛ زیرا برای این کار نیاز به محاسبات پیچیده و زمان بر است. برای ساده سازی و کاهش حجم محاسبات برای المان بندی پروانه، از نرم افزار Abaqus استفاده شده است. در این مطالعه

چون پروانه در عمقهای بالاتر از ۱۰ متر نیز قرار دارد و فشار هیدرواستاتیک بالاتر است، باید تحلیل تنش برای تخمین ضخامت بررسی گردد. در این راستا از نرم افزار Abaqus به منظور تحلیل تنش و کرنش در پروانه طراحی شده، استفاده شده است. طبق شکل ۱۱ و ۱۲ نتایج تنش و جابجایی برای دو نمونه پروانه ارائه شده است. قطر این پروانهها ۹/۰ و ۱/۰ متر است که معیار جابجایی ارضاء نشده و دوباره سیکل طراحی تکرار گردید. با تکرار روند طراحی در نهایت پروانه ای با قطر ۷/۰ متر و نسبت گام ۱ پیشنهاد شده است که حداکثر ضخامت در نوک آن ۲/۱ میلیمتر و در حین حال دارای بازدهی ۶۶ درصدی است. در جدول ۱۰ برخی از نتایج تحلیل پروانهها ارائه شده است. مشخصات پروانه مدل پیشنهادی در جدول ۹ ارائه شده است.

برای مدل نهایی جنسهای مختلف بررسی شد که خواص هر جنس در جدول ۱۱ ارائه شده است. در جدول ۱۲ مقادیر حداکثر تنش و جابجایی برای هر جنس به تفکیک ارائه شده است. در شکل ۱۲ و ۱۳ نتایج المان محدود پروانه نهایی برای دو جنس متفاوت ارائه شده است. برخی از پروانه-های بررسی شده در جدول ۱۰ ارائه شده است.

جدول ۹- مشخصات پروانه پیشنهادی

β_i [deg.] 0.7R	Chord [mm]	Dp [m]
25.3	146-27.3	0.7
Max t [mm]	a	a
21.5-3.1	0.026-0.24	0.17-0.01
α[deg.]	P/D 0.7R [-]	Z[-]
1.7-3.4	1	2

جدول ۱۰- خروجی تحلیل المان پره – ممنتوم برای چند نمونه پروانه

Dp	P/D	с.	t.	α	а	á	β_i	Q	Rpm	η
0.9	0.9	100-11.3	13-1.2	3.9-2	0.035-0.12	0.086-0.007	60.3-15.4	32.6	148	76
0.9	0.6	54 -4.5	6.5-0.5	3.8-2.1	0.059-0.098	0.05-0.002	45.7-9.9	21.2	250	69
0.65	0.55	81-5.5	10.5-0.5	3.4-1.6	0.15-0.24	0.07-0.003	38.5-8	11.5	490	68
0.52	0.6	79.3-5.3	10.3-0.6	3.9-1.9	0.16-0.27	0.11-0.005	44.7-9.5	11.3	530	65
0.4	0.6	97.8-7.7	12.4-0.8	3.9-1.4	0.22-0.43	0.17-0.009	48-10.4	9.5	690	57

شکل ۱۰ - فلوچارت روند طراحی و تحلیل پروانه ملخی

شکل ۱۱– تنش (Mpa) و کرنش (mm) برای پروانه با قطر ۰/۹۱ متر و نسبت گام ۰/۹ در ۱۵۰ دور بر دقیقه

شکل ۱۲- تنش (Mpa) و کرنش (mm) برای پروانه با قطر ۰/۴ متر و نسبت گام ۰/۶ در ۶۹۰ دور بر دقیقه

		0			•••		
Material Name	ρ [kg/m ³]	E [Mpa]		G[Mpa]		Θ[-]	
		Ex	1.35 <i>E</i> 5	G_{xy}	5E3	ν_{xy}	0.3
Carbon/Epoxy	1.6E3	Ey	Ey 1.5E4 Ez	G_{yz}	2.9E3	ν_{yz}	0.02
		Ez		G_{xz}	5.3E3	ν_{xz}	0.02
Ni-AL - Br	7.4E3	1.24E5				0.	33
FG	2.1E3	2E4				0.	18
Cu	8.3E3	1.1E5				0.	34
Ti	4.62E3	9.6E4				0.	36
AL	2.7E3	7E4	4			0.	33

، محدود يروانه	نحليل المان	شده برای ا	ظر گرفته	مواد در ن	۱۱- ویژگی	جدول

جدول ۱۲ - مقادیر خروج تحلیل سازه برای پروانه پیشنهادی

Material Name	M. (kg)	$\sigma_{max}(Mpa)$	δ_{max} @tip(mm)
Carbon/Epoxy	3.74	8.326	7.89e ⁻¹
Ni-AL - Br	17.3	4.405	$3.487e^{-2}$
FG	4.91	4.78	$2.2e^{-1}$
Cu	19.4	4.38	$3.92e^{-2}$
Ti	10.8	4.33	$4.46e^{-2}$
AL	6.32	4.405	6.176e ⁻²

جمله دما، چگالی و فشار دارد [۳۴]. فشار آکوستیک یک فشار نوسانی و از مرتبه بسیار پایین است. این فشار در محاسبات أكوستيك بوسيله أنالوري هيدرو أكوستيك تصحيح می شود. در روش سی اف دی از دو حلگر هیدرودینامیک و آكوستيك استفاده مىشود. حلگر هيدروآكوستيک اثرات تراکمپذیری را به حلگر هیدرودینامیکی تراکم ناپذیر اضافه می کند. معادلات حاکمه کلی بر این مسئله به سه بخش تقسيم مى شوند كه شامل : معادلات يايه سيال تراكم نايذير، معادله فاكس – ويليامز هاوكينگ و معادلات مربوط به خواص هیدردینامیکی و هیدروآکوستیکی است. معادله کلی تولید و انتشار امواج آکوستیکی بصورت:

$$\frac{1}{a_0^2}\frac{\partial^2 P'}{\partial t^2} - \nabla^2 P' = q \tag{fq}$$

منابع تولید نویز، P' نوسانات فشار در جریان سیال است qکه برابر با P_0 که P_0 فشار دوردست و برابر با فشار P_0 اتمسفر است. a_0 سرعت صوت. سه منبع اصلی تولید نویز شامل: توليد جرم، تغيير ممنتوم و اغتشاش است. بهمنظور محاسبه تغییرات چگالی در میدان سیال از معادله موج غیرهمگن لایتهیل استفاده می شود که :

$$\frac{\partial^2 \rho'}{\partial t^2} - a_0^2 \frac{\partial^2 \rho'}{\partial x_i^2} = \frac{\partial^2 T_{ij}}{\partial x_i \partial x_j} \tag{(\Delta \cdot)}$$

 $ho'=
hoho_0$ تغییرات نوسانی چگالی است و به صورت ho'است. ho_0 چگالی میدان سیال در دوردست و معمولا در آبشور دریا ۱۰۲۵ در نظر گرفته می شود. T_{ij} تانسور تنش لایتهیل است. برای اطلاعات بیشتر به مراجع [۴۴ و ۴۴] مراجعه شود. فاکس ویلیامز در سال ۱۹۶۹، فرمول لایتهیل را در حالتی که صفحات جامد در جریان وجود دارند توسعه داد که به فرمول FW-H معروف است. دراین مطالعه برای تخمین سطح فشار صوتي از روش انتگرالي فاكس ويليامز -هاوکینگ استفاده شده است. معمولاً در پروانه دریایی منابع نویز شامل: نویز مونوپول (تکقطبی): ناشی از جابجایی سیال بهوسیله دوران تیغههای پروانه است. اگر سرعت دورانی پروانه پایین باشد، مقدار این جمله کوچک است. این نویز را با نام نویز جریان یا ضخامت نیز شناخته می شود و معمولاً در سرعتهای بالا غالب است. نویز دیپول (دوقطبی): ناشی از

شکل ۱۴- تنش (Mpa) و کرنش (mm) برای Ni – AL – Br

با توجه نتایج تنشها برای تمامی مواد به غیر از فیبر کربن در یک محدوده قرار دارد، ولی جابجایی برای جنس نيكل- آلومنيوم- برنز حداقل تر است. در زمينه وزن نيز فيبر کربن حداقلی است. در شکل ۱۳ تنش و کرنش برای جنس آلومينيوم و آلياژ برنز-نيكل- آلومينيوم ارائه شده است.

۵- بررسی هیدروآکوستیکی

وقتی سطح جسمی مرتعش میشود، چگالی ذرات سیال مجاور سطح درنتيجه فشار صوت، متناوباً افزايش و كاهش می یابد. در این حالت بخشی از انرژی موجود در ذرات مرتعش، تبدیل به حرارت گردیده و بخشی دیگر به ذرات مجاور منتقل می گردد و بدینسان این انرژی درون محیط سیال بدون جابجایی ذرات منتشر می شود. به فرآیند انتقال انرژی از طریق ارتعاش سیال، انتشار صوت گفته می شود. سرعت انتشار صوت در محیط بستگی به عوامل متعددی از

¹ Analogy

۱۰ rps مقدار چگالی و سرعت صوت در آب به ترتیب -4 مقدار چگالی و سرعت صوت در آب به ترتیب -4 (۶۸ m/s و ۱۰۰۰ kg/m³ د. نظر گرفته شده است (۵۸ بودن ۵۰). در شبیهسازی صورت گرفته با توجه به غیردائم بودن زمانی برابر با ($360 \times n$) ($360 \times n$) در نظر گرفته شد که R° ($360 \times n$) (36

$$SPL(f,\Delta f) = 20log_{10}^{\left(\frac{p_{rms}(f,\Delta f)}{p_{ref}}\right)}$$
(\Delta\)

در این رابطه p_{ref} فشار صوتی مرجع برابر آستانه شنوایی انسان (1 μPa) در نظر گرفته شد.

موقعیت قرارگیری هیدروفونها در شبیهسازی در پشت هاب پروانه و با فاصله 5D و x/D در نظر گرفته شد. قطر پروانه ۲۰۴۸٬۰ متر است. در شکل ۱۵ نتایج سطح فشار صوتی برای نشان داده شده است. نتایج تطابق نزدیکی با سایر مراجع را نشان میدهند. در شکل ۱۶ مقایسه سطح فشار صوتی برای پروانه با قطر ۲/۴ متر (دور ۶۹۰ دور بر پروانه با قطر ۹/۰ متر (دور ۱۵۰ دور بر دقیقه) و پروانه با قطر ۷/۰ متر (دور ۱۹۰ دور بر دقیقه ارائه شده است. با توجه به نتایج سطح فشار صوتی برای پروانه های با قطر بالاتر در بیشتر فرکانسها به غیر فرکانس چرخش پروانه پایین تر است.

۶- نتیجه گیری

جریان حول زیردریایی Suboff و پروانه DTMB4119 و معتبرسازی شد. مقدار عدم قطعیت و تایید عددی طبق معتبرسازی شد. مقدار عدم قطعیت و تایید عددی طبق آشفتگی رینولدز پایین بهره برده و اصلاحات متناسب با گرادیانهای فشار در نظر گرفته شد. نتایج تطابق مناسبی با نتایج مرجع را ارائه نمود و مقدار عدم قطعیت برای بررسی درگ بدنه کمتر از ۶ درصد و برای ضرایب پروانه کمتر از ۳ درصد بوده است. بوسیله روش المان پره – ممنتم چند نمونه پروانه ماخی از لحاظ هیدورودینامیکی طراحی گردید. مروانه ها ز

اختلاف فشار بین سطح مکشی و فشاری پروانه، نوسانات حجمی رخداده روی تیغهها ناشی از افت فشار روی سطح مکش و فشار پروانه (کاویتاسیون صفحهای) است. این نویز ناشی از دیوارهها است. نویز کوادرچر (چهار قطبی): این نویز دارای پیچیدگی بیشتر و در صورت وجود (اثرگذاری بیشتر) است این نویز با نام حجمی نیز شناخته می شود که شامل فرآیند رشد و فروپاشی حبابهای کاویتی در یکلحظه سریع از زمان که موجب القاء فشار ناگهانی به دامنه سیال می شود. این نویز در بارگذاریهای سنگین (ضرایب پیشروی پایین) غالب است. این نویز در میدان سیال بوده و از دیواره اثر نمی-گیرد (مثل ورتکس نوک پروانه در درون جریان). معمولاً چون سرعت اسمی پروانه نسبت بهسرعت صوت در زیر آب ناچیز است و درنهایت عدد ماخ کوچک است، تقریباً صفر و از این جمله صرفنظر می شود. طبق عدد ماخ پروانه جون کوچکتر از π/r بوده، جریان فروصوتی (Ma = Va/a) و این جمله در فرآیند شبیهسازی محاسبه نمی گردد. پورانا و همکاران [۴۵]، سطح نویز را برای یک پروانه سری بی پیشبینی نمودند. آنها نتایج خود را با نتایج رگراسیون مقایسه و سپس در بررسی خود سطح فشار صوتی را برای انواع ضرایب پیشروی و سرعتهای دورانی مختلف بررسی نمودند. وو و همکاران [۴۶]، نویز یک پروانه کاویتی را شبیهسازی و معتبرسازی نمودند. آنها از ویک غیریکنواخت استفاده نموده و فشارهای نوسانی روی تیغهها را موردبررسی قراردادند. سازمان بینالمللی دریایی IMO [۴۷] در گزارشی برخی توصیهها را برای کاهش نویز شناورها ارائه نموده است. کرمی و همکاران [۴۳]، عملکرد پروانه دریایی را لحاظ هیدرودینامیکی و آکوستیکی در دو نقطه عملکرد مطالعه نمودند. گرجی و همکاران [۴۸]، نویز هیدروآکوستیکی را برای یک پروانه مرجع بررسی کردند.

۵-۱- اعتبارسنجی

به منظور تایید روش عددی از داده های آزمون آزمایشگاهی استفاده شده است. در این راستا به منظور اعتبارسنجی از نتایج پروانه گام ثابت DTMB 4119 استفاده شده است، برای اطلاعات بیشتر به مراجع [۲۸ و ۳۰] رجوع شود. برای تایید DTMB 4119 مرجع 2019 DTMB 4119 استفاده شد. شبیه سازی در ضریب پیشروی ۰/۸۳۳ و دور

Z/D=5

لحاظ سازهای با توجه به فشار هیدرودینامیک و هیدرواستاتیکی وارده بررسی شدند. پراونههای با ضخامت کمتر از مقدار قید از حلقه طراحی حذف شدند و یک پروانه با کمترین جابجایی و تنش پیشنهاد گردید. برای این پروانه پیشنهادی چند جنس مختلف مورد تحلیل سازهای صورت گرفت. به ترتیب برای جنس آلیاژ آلومینیوم-نیکل-برنز و فیبر کربن کمترین و بیشترین جابجایی را ارائه نمود. برای مقادیر تنش به غیر فیبر کربن همگی در یک محدوده بودند. از لحاظ وزنی نیز فیبر کربن ارجحیت دارد. با توجه به نتایج

جنس فیبر کربن مناسبترین جنس میتواند باشد. در بخش آخر نیز نویز پروانه DTMB4119 معتبرسازی شد. در اکثر فرکانسها تطابق سطح فشار صوتی نزدیک بود. سه نمونه پروانه با قطرهای مختلف از لحاظ آکوستیکی بررسی شد که پروانه با قطر ۷/۰ و ۰/۹ متر سطح نویز نزدیک به یکدیگر و پایینتری را ارائه نمودند. مطالعه پروانه در اکثر منابع بیشتر محدود به تحلیل هیدرودینامیکی بوده و تحلیل سازهای را پوشش نمیدهند. فلوچارت ارائه شده در این مطالعه برای طراحی پراونه بصورت موثر واقع شد.

۷- فهرست علائم

Pv

P0

- EFD دینامیک سیالات تجربی
- BEMT تئورى المان پرہ ممنتوم
- اندر کنش سازه سیال FSI
- SST مدل انتقال تنش برشی
- ITTC كنفرانس حوضچه كشش جهانی
- np دور پروانه
- Dp قطر پروانه
- Tp تراست پروانه
- ضريب تراست پروانه KTp
- کشتاور پروانه Qp
- VA سرعت پیشروی پروانه
- سرعت وسيله پيشرونده Vs
- ویک w
- Shull سطح خيس بدنه
- Dhull قطر بدنه
- LOA طول سرتاسری وسیله پیشرونده
- فشار بخار
- فشار کل
- H عمق غوطه ورى پروانه

- [6] Gur O, and Rosen A (2008) Comparison between blade-element models of propellers. Aeronaut Journal 112: 689-704.
- [7] Bohorquez F, Pines D, and Samuel P. D (2010) Small rotor design optimization using blade element momentum theory and hover tests. J Aircr 47: 268-283.
- [8] Batten W, Bahaj A, Molland A, and Chaplin J (2008) The prediction of the hydrodynamic performance of marine current turbines. Renew Energy 33: 1085-1096.
- [9] Pavel H, Jan K, and Nikola Z (2018) Wing and propeller aerodynamic interaction through nonlinear lifting line theory and blade element momentum theory. MATEC Web Conf 27.
- [10] Favacho BI, Vaz JRP, Mesquita LA, Lopes F, Moreira ALS, Soeiro NS (2016) Contribution to the marine propeller hydrodynamic design for small boats in the Amazon region. Acta Amaz 46: 37-46.
- [11] Siddappaji K, Turner MG (2015) Counter rotating propeller design using blade element momentum theory. in Proceedings of the 22nd ISABE Conference.
- [12] Barltrop N, Varyani K, Grant A, Clelland D, and Pham X (2007) Investigation into wave—current interactions in marine current turbines. JPEE 221: 233-242.
- [13] Phillips AB, Turnock SR, Furlong M (2008) Comparisons of CFD simulations and in-service data for the self propelled performance of an autonomous underwater vehicle. ONR.
- [14] Castegnaro S (2018) Aerodynamic design of lowspeed axial-flow fans: A historical. MDPI Design Journal 2: 20.
- [15] Yang K (2020) Geometry design optimization of a wind turbine blade considering effects on aerodynamic performance by linearization. Energies. MDPI Energies Journal 13: 2320.

حول پروانه باز و بسته در آب آزاد بهوسیله مدلهای SRANS و URANS. مجله مهندسی مکانیک تبریز ۱۹۴–۱۸۰: ۵۰:

[18] Groves NC, Huang TT, Chang MS (1989) Geometric characteristics of DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) SUBOFF models (DTRC model numbers 5470 and 5471). BEM روش المان مرزى

نيروى وزن W

ويسكوزيته آشفتگے
$$\mu_t$$

- [1] Mahmuddin F (2017) Rotor blade performance analysis with blade element momentum theory. Energy Procedia 105: 1123-1129.
- [2] MacNeill R, Verstraete D (2017) Blade element momentum theory extended to model low Reynolds number propeller performance. The Aeronaut Journal 121: 835-857.
- [3] Phillips A. B, Turnock S. R, and Furlong M (2009) Evaluation of manoeuvring coefficients of a selfpropelled ship using a blade element momentum propeller model coupled to a Reynolds averaged Navier Stokes flow solver. Ocean Eng 36: 1217-1225.
- [4] Rwigema MK (2010) Propeller blade element momentum theory with vortex wake deflection. in 27th ICOS p. 2.3.
- [5] Benini E (2004) Significance of blade element theory in performance prediction of marine propellers. Ocean Eng 31: 957-974.

- [36] Schlichting H, Gersten K (2016) Boundary layer theory. Springer Sci.
- [37] Prestero T (2001) Verification of a six-degree of freedom simulation model for the REMUS autonomous underwater vehicle. Master, Massachusett.
- [38] Lee H, Song M, Suh J, Chang B (2014) Hydroelastic analysis of marine propellers based on a BEM-FEM coupled FSI algorithm. Int J Nav Archit 6: 562-577.
- [39] Lin H. J, Lin J, Chuang T (2005) Strength evaluation of a composite marine propeller blade. J Reinf Plast Compos 24: 1791-1807.
- [40] Ghassemi H, Fadavie M, Nematy D (2015) Hydrostructure analysis of composite marine propeller under pressure hydrodynamic loading. Am J Mech Eng 3: 41-46.
- [41] Yu K, Yan P, Hu J (2020) Numerical analysis of blade stress of marine propellers. JJMSA 19: 436-443.
- [42] Murawski L (2018) Methodology of propeller strength calculations in settled and emerging work conditions. JMCM.

[۴۳] کرمی س، هادی پور گودرزی ر (۲۰۲۰) بررسی عددی عملکرد هیدرودینامیکی و آکوستیکی یک پروانه دریایی در دو ضریب پیشروی متفاوت . فصلنامه علمی پژوهشی دریا فنون ۱۱۴–۱۰۰ :(۲)۸.

- [44] Stanko T (2010) Modelling a sound radiated by a turbulent jet. Doctor, Environmental and Material Engineering University of Leeds School of Process.
- [45] Purwana A, Ariana IM, Handani DW, Wardhana W (2018) Performance and noise prediction of marine propeller using numerical simulation. IPTEK: 20-25.
- [46] Wu Q, Huang B, Wang G, Cao S, Zhu M (2018) Numerical modelling of unsteady cavitation and induced noise around a marine propeller. Ocean Eng 160: 143-155.
- [47] IMO (2014) Guidelines for the reduction of underwater noise from commercial shipping to address adverse impacts on marine life.
- [48] Gorji M, Ghassemi H, Mohamadi J (2019) Effect of rake and skew on the hydrodynamic characteristics and noise level of the marine propeller. Iran J Sci Technol - Trans Mech Eng 43: 75-85.
- [49] Bagheri M, Seif M, Mehdigholi H (2014) Numerical simulation of underwater propeller noise. JOMAse 4.
- [50] Seol H, Jung B, Suh JC, Lee S (2002) Prediction of non-cavitating underwater propeller noise. J Sound Vib 257: 131-156.

David Taylor Research Center Bethesda MD Ship Hydromechanics Dept.

- [19] AIO (1998) Aeronautics and Astronautics, AIAA guide for the verification and validation of computational fluid dynamics simulations. AIAA.
- [20] Shen H, Yao Z, Wu B, Zhang N, Yang M (2010) A new method on uncertainty analysis and assessment in ship CFD. Sh Mech 14: 1071-1083.
- [21] Simonsen CD, Stern C (2003) Verification and validation of RANS maneuvering simulation of Esso Osaka: effects of drift and rudder angle on forces and moments. Comput fluids 1325-1356.

و اعتبارسنجی در روش دینامیک سیالات محاسباتی برای نتایج مقاومت کشتی کانتینربر KCS بوسیله مدل توربولانسی انتقال تنش برشی. فصلنامه علمی پژوهشی دریا فنون ۸۵–۷۰ :(۲).

- [23] ITTC (2011) Guidelines: Practical Guidelines for Ship CFD Applications. 7: 02-03.
- [24] Manual IQ (1999) Uncertainty analysis in CFD uncertainty assessment methodology. The 22nd ITTC, Seoul and Shanghai, Report.
- [25] Procedures IR (1999) ITTC-recommended procedures-performance, propulsion 1978 ITTC performance prediction method. ITTC: 7.5-02.
- [26] Procedures IR (2002) Uncertainty analysis in CFD, uncertainty assessment methodology and procedures. ITTC-Quality Manual, 8-14: 7.5-02.
- [27] Procedures IR (2017) Uncertainty analysis in CFD, verification and validation methodology and procedures. ITTC-Recommended Procedures and Guidelines 7.5-03-01-01: 7.5-02.
- [28] Jessup S (1998) Experimental data for RANS calculations and comparisons (DTMB P4119). in 22nd IITC Propulsion Committee Propeller RANS/Panel Method Workshop, Grenoble.
- [29] Jessup SD (1990) Measurement of multiple blade rate unsteady propeller forces. DTNSRDC.
- [30] Kulczyk J, Skraburski L, Zawiślak M (2007) Analysis of screw propeller 4119 using the Fluent system. Arch Civ Mech Eng 7: 129-137.
- [31] CD-adapco^{TM}, (2017) STAR-CCM+ User Guid.
- [32] Versteeg HK, Malalasekera W (2007) An introduction to computational fluid dynamics: the finite volume method. Pearson Education.
- [33] Bertram V (2012) Practical ship hydrodynamic. Elsevier sci.
- [34] Carlton J (2012) Marine propellers and propulsion. Butterworth-Heinemann.
- [35] Ghose J (2004) Basic ship propulsion. Allied Publishers.

Proceedings of sustainable Research and Innovation Conference: 126-133.

[51] Omweri OE, Amisi JO, Long SH (2017) Performance predication of marine propeller using steady and unsteady flow approaches. in